

**Quicksan flora en fauna
Middelweg te Ter Aar**

Opdrachtgever: Mees ruimte & milieu
Postbus 854
2700 AW Zoetermeer

Versienummer: 1.0

Datum: 4 november 2016

Auteur: mevrouw ir. L. Dresmé

Paraaf:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'L. Dresmé', is written over the 'Paraaf:' label.

Colofon

Dresmé&vanderValk

Middenduinerweg 81

2082 LC Santpoort-Zuid

+31 (0)6 47570615

linda@dresmevandervalk.nl

www.dresmevandervalk.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Dresmé&vanderValk.

Inhoudsopgave

pagina

1	INLEIDING.....	4
1.1	AANLEIDING.....	4
1.2	DOEL	4
1.3	INDELING VAN DE RAPPORTAGE	4
2	PROJECTBESCHRIJVING.....	5
2.1	LIGGING.....	5
2.2	BESCHRIJVING VAN HET PLAN	5
3	WETTELIJK KADER.....	7
3.1	SOORTENBESCHERMING.....	7
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	8
4	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	9
5	ONDERZOEKSMETHODE	10
6	RESULTATEN.....	11
6.1	ARCHIEFONDERZOEK	11
6.2	VELDONDERZOEK	11
7	CONCLUSIE	14
8	LITERATUURLIJST	15

bijlage 1: C.V. mevrouw Ir. L. Dresmé

1 INLEIDING

In september 2016 is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van de projectlocatie gelegen aan de Middelweg te Ter Aar, gemeente Nieuwkoop. De projectlocatie is gelegen in de bebouwde kom van Ter Aar in de provincie Zuid-Holland.

1.1 Aanleiding

Het bestaande projectgebied bestaat uit een gemeentewerf zonder gebouwen, die grotendeels verhard is. De herontwikkeling voor dit terrein bestaan uit het bouwen van zes woningen. Hiervoor is een ruimtelijke procedure benodigd, waarbij mogelijke effecten op beschermde flora en fauna vooraf onderzocht dienen te zijn. Daarnaast dienen de effecten van de herontwikkeling op beschermde gebieden in de omgeving in kaart te worden gebracht.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan flora en fauna is het vaststellen dan wel uitsluiten van beschermde flora en fauna in het projectgebied en de effecten op beschermde gebieden.

1.3 Indeling van de rapportage

De quickscan flora en fauna bestaat uit zeven hoofdstukken. In hoofdstuk 2 is het projectgebied en het voorgenomen initiatief beschreven. Hoofdstuk 3 bestaat uit het wettelijk kader. In hoofdstuk 4 is de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde gebieden te vinden. Hoofdstuk 5 beschrijft de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 6 zijn de onderzoeksresultaten beschreven. Hoofdstuk 7 bestaat uit de conclusies.

2 PROJECTBESCHRIJVING

2.1 Ligging

Het projectgebied aan de Middelweg te Ter Aar is ruim 2.100 m² groot en is gelegen in de bebouwde kom van Ter Aar, gemeente Nieuwkoop (provincie Zuid-Holland). In afbeelding 1 is de ligging en begrenzing van het projectgebied weergegeven.

Afbeelding 1: topografische ligging (projectgebied in rood, bron: Gemeente Nieuwkoop & Googlemaps.nl)

2.2 Beschrijving van het plan

Ter plaatse van de Middelweg in Ter Aar is de realisatie van zes sociale huurwoningen beoogd. De betrokken gronden behoren toe aan het bestemmingsplan Ter Aar en Bovenland. Ten behoeve van de herontwikkeling is een bestemmingsplanprocedure benodigd.

De erfverharding wordt bouwrijp gemaakt, de erfbeplanting verwijderd en het terrein wordt bouwrijp gemaakt. Aansluitend worden zes sociale huurwoningen met voor- en achtertuin gerealiseerd. Hierna zijn een aantal afbeeldingen weergegeven die een indruk geven van het projectgebied.

Afbeelding 2 en 3. De gemeentewerf is verhard met aan de randen een erfbeplanting

Afbeelding 4. De noordelijk gelegen brandweerkazerne

Afbeelding 5. De toekomstige aansluiting op de Bosveen

3 WETTELIJK KADER

3.1 Soortenbescherming

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft als doel om in het wild levende flora en fauna en hun directe leefomgeving te beschermen. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- een algemene zorgplicht;
- verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de 'algemene zorgplicht' (artikel 2). Deze zorgplicht bestaat uit bewust omgaan met soorten waarbij verstoring zoveel als mogelijk wordt voorkomen en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12)¹ is het verboden (inheemse en wilde) planten te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. De beschermde flora en fauna zijn onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure "Buiten aan het werk" van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Economische Zaken of EZ). "Tabel 1" soorten zijn vrijgesteld van de verboden in artikel 9 t/m 11 bij ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. "Tabel 2" soorten zijn niet zondermeer vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen en beheer. "Tabel 3" soorten bestaan uit twee statussen; (1) de fauna die aangewezen zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en (2) de soorten die niet aangewezen zijn in dezelfde Bijlage IV. Voor een ontheffing van de verboden ten behoeve van fauna die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn zoals alle vleermuissoorten, is een uitgebreide toets nodig.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle broedvogels in Nederland zijn beschermd.

De nesten en de directe omgeving zijn tijdens het broeden beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart-15 juli.

-
- ¹Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
 - Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
 - Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
 - Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
 - Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Broeden begint enige tijd voor het leggen van het ei en eindigt nadat het nest niet meer wordt gebruikt. Sommige vogelsoorten hebben een tweede of derde leg. Ook is de start en einde van het broeden verschillend per vogelsoort. Daarmee dient rekening gehouden te worden. Nesten van sommige vogelsoorten, met name roofvogelsoorten en vogels die erg gehecht zijn aan dezelfde locatie of moeilijk een ander nest kunnen vinden, zijn jaarrond beschermd.

3.2 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Hierin zijn de reeds bestaande Staatsnatuurmonumenten (en Beschermden natuurmonumenten) ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Ook (nieuwe) activiteiten buiten de Natura 2000-gebieden kunnen effecten hebben op beschermde gebieden en kunnen op basis van de Natuurbeschermingswet worden belemmerd.

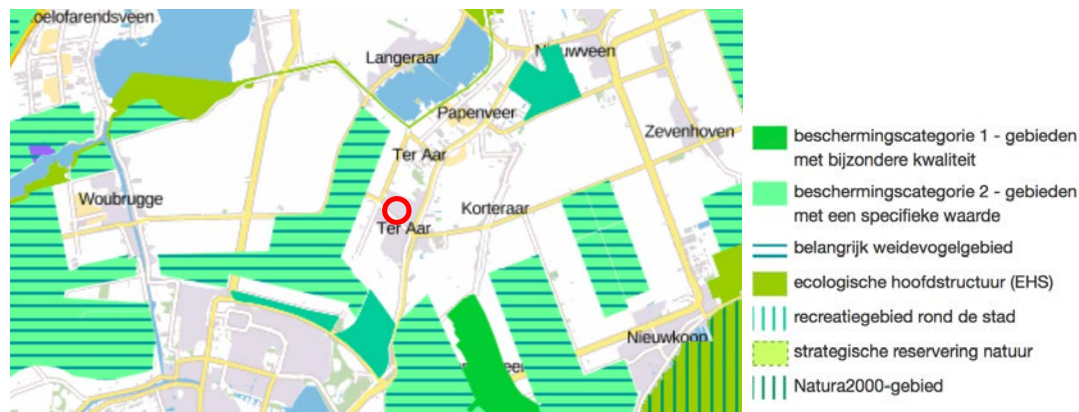
Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of voor gronden waarvoor de provincie geen budget heeft als strategische reservering natuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging (Wet ruimtelijke ordening) een rol te spelen. Deze toets valt veelal onder de verantwoordelijkheid van de provincies. De provinciale beleidslijnen aangaande weidevogelgebieden en strategische reservering natuur hebben uitsluitend betrekking op gronden met een reeds bestaande agrarische bestemming.

Omdat geen verbodsbepalingen van toepassing zijn op gebieden die genoemd zijn in het beleid van de Nationale landschappen of provinciaal beleid aangaande landschapselementen, worden hieraan in onderhavige quickscan geen aandacht besteedt.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur, 'strategische reservering natuur' of Beschermde weidevogelgebied gelegen, zie afbeelding 6. De meest nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur is gelegen ten zuiden van het Braassemermeer op een afstand van circa 3,7 km.

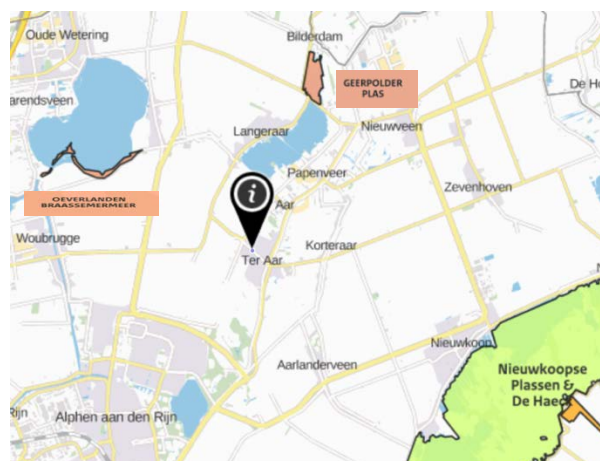
Afbeelding 6: Ecologische Hoofdstructuur (EHS) nabij Plantage 80 (projectgebied in rood, bron: provincie Zuid-Holland, visie ruimte & mobiliteit)

Afbeelding 7 laat de ligging van het projectgebied zien ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (inclusief Beschermde natuurmonumenten of Staatsnatuurmonumenten buiten Natura 2000-gebieden). Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Oeverlanden Braassemermeer op een afstand van ruim 3 km. Verder weg gelegen gebieden zijn Geerpolder plas (4 km) en Nieuwkoopse Plassen & de Haack (5 km).

De herontwikkeling vindt plaats tussen bestaande bebouwing van een woonwijk. Op de korte termijn ontstaan lokale effecten, zoals een toename van geluid en stof door de sloop- en bouwactiviteiten. Deze effecten zijn echter verwaarloosbaar en niet waarneembaar ter plaatse van beschermde gebieden. Gezien de afstand worden geen effecten verwacht op de Ecologische Hoofdstructuur of Natura 2000-gebieden (of andere beschermde gebieden) als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden. Op lange termijn worden ook geen effecten verwacht die van betekenis kunnen zijn voor de natuurwaarden van de beschermde gebieden.

Afbeelding 7: Natura 2000-gebied rond Oude Wetering (projectgebied in rood, bron: Aerial, Ministerie van Economische Zaken).

5 ONDERZOEKSMETHODE

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd door een ecooloog met kennis op het gebied van soorten van het veenweidegebied/ Laag Nederland, mevrouw ir L. Dresmé, zie bijlage 1. Voor het archiefonderzoek is Gegevensautoriteit natuur/ NDFF, waarneming.nl en eerder uitgevoerde onderzoeken naar beschermde flora en fauna in de omgeving meegenomen. Hierbij is uitsluitend gekeken naar onderzoeken die niet ouder zijn dan 3 jaar. Daarnaast is een veldonderzoek uitgevoerd, waarbij gezocht is naar geschikt leefgebied en de eisen die beschermde soorten stellen aan een geschikt leefgebied. Het veldonderzoek is uitgevoerd op 24 september 2016. De weersomstandigheden waren gunstig; onbewolkt, 19°C, nauwelijks wind.

6 RESULTATEN

6.1 Archiefonderzoek

Op basis van de verspreidingsgegevens (verspreidingsatlassen en Telmee.nl) worden, behalve jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen en rugstreeppad, geen zwaar beschermde soorten verwacht in de bebouwde kom van Ter Aar. Beschermde soorten komen niet naar voren uit oriënterende ecologische onderzoeken van gebieden in Ter Aar (IJzerman). Beschermde soorten komen ook niet naar voren op basis van uitgevoerde nadere onderzoeken in Ter Aar of in de omgeving van het projectgebied.

6.2 Veldonderzoek

Op 24 september 2016 is een veldonderzoek uitgevoerd. De aard van het onderzoek is een biotoopanalyse. In het projectgebied is geen open water aanwezig waarin ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd. Aanwezige biotopen zijn erfverharding, erfbeplanting en opslag van groenafval/ composthopen op verharde ondergrond. Ook ontbreken gebouwen, wel is een afgesloten zeecontainer aanwezig. Reptielen en vissen kunnen op basis van de verharding, het aanwezige biotoop en vanwege het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het projectgebied, op voorhand worden uitgesloten. Hierna zijn daarom de soortengroepen flora, beschermde grondgebonden zoogdieren, amfibieën, vleermuizen en broedvogels beschreven.

Flora

De locatie bestaat grotendeels uit verhard oppervlak met aan de randen erfbeplanting met voedselrijke grond. De erfbeplanting bestaat uit prunus en laurierkers. Tussen de verharding groeien algemeen voorkomende plantensoorten zoals harig wilgenroosje en Canadese fijnstraal. Op het terrein zijn twee composthopen aanwezig waar doornappel (niet beschermd) groeit, zie afbeelding 8. Op en langs de randen van het perceel zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Afbeelding 8. Een van de composthopen

Grondgebonden zoogdieren

Zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen op basis van verspreidingsgegevens in de bebouwde kom van Ter Aar in combinatie met de aanwezige biotopen uitgesloten worden.

Algemene soorten zoals egel, mol, veldmuis en spitsmuizen kunnen verwacht worden binnen het projectgebied, maar zijn vrijgesteld van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling.

Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens kan alleen de zwaar beschermde rugstreeppad worden verwacht in de omgeving van Ter Aar. De rugstreeppad is een pioniersoort en komt voor op braakliggende bouwterreinen, groeven, zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden. Een voorwaarde voor het land- en winterhabitat is dat een goed vergraafbare bodem aanwezig is en/of bouwmaterialen zijn om onder te schuilen. Geschikte gebieden waar geoërageerd wordt en voortplantingswater aanwezig is, kenmerkt zich door onbeschaduwde en laag begroeide terreinen. Voortplantingswater bestaat uit ondiep (tijdelijk) water, die bij voorkeur vegetatieloos en zonder concurrentie van andere amfibieën of van waterinsecten zijn. Regenplassen en sporen van zware voertuigen waar regenwater in is blijven staan, vormen ideaal voortplantingswater. In brede en grotere watergangen komt de rugstreeppad niet voor, met mogelijke uitzondering de ondiepe oeverzones. Het foerageergebied bevindt zich tot circa 500 meter in de omgeving van de plekken waar ze zich overdag bevinden.

Het aanwezige biotoop bestaande uit erfverharding, erfbeplanting en opslag van groenafval/ composthopen op verharde ondergrond en vormt geen geschikt leefgebied voor de rugstreeppad. De bodem is ongeschikt om zich in te graven.

Mogelijk komen in de composthopen de algemeen voorkomende amfibiesoorten gewone pad en kleine watersalamander voor. Deze soort zijn echter bij ruimtelijke ontwikkeling vrijgesteld van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht en deze bestaat eruit dat met grondwerkzaamheden deze dieren de gelegenheid krijgen weg te vluchten.

Vleermuizen

Op basis van verspreidingsgegevens van vleermuizen kunnen in Ter Aar vier soorten vleermuizen verwacht worden; te weten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (Limpens et al.). Omdat bebouwing ontbreekt, de bomen in de erfbeplanting niet dik genoeg zijn voor geschikte holtes en de aanwezige zeecontainer niet geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen, kunnen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten. Mogelijk wordt de erfbeplanting door de gewone dwergvleermuis als foerageergebied gebruikt. De erfbeplanting is voor de ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis niet geschikt als foerageergebied door de relatief lage beplanting en open structuur van de omgeving. Ook worden migratieroutes binnen het projectgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van hoge bomen.

Effecten op vleermuizen

Indien de erfbeplanting wordt gekapt verdwijnt mogelijk een onderdeel van een foerageergebied van de gewone dwergvleermuis. Foerageergebieden van vleermuizen zijn alleen beschermd als deze samen met een vaste verblijfplaats verdwijnen, dit worden essentiële foerageergebieden genoemd.

Omdat geen verblijfplaatsen worden aangetast, is geen sprake van essentiële foerageergebieden voor vleermuizen (zie uitspraak van de Raad van State bijvoorbeeld 201503995/2/R6 op 6 juli 2015). Voor de kap van de erfbeplanting is geen nader onderzoek of ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd.

Broedvogels

Op basis van archiefonderzoek komen geen gegevens naar voren van vogels met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd en havik. Omdat geen gebouwen worden gesloopt zijn gebouwbewonende broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals gierzwaluw en huismus buiten beschouwing gelaten.

Jaarrond beschermde vogelnesten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Mogelijk komen algemeen voorkomende soorten tot broeden in de erfbeplanting. Indien de erfbeplanting buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart- 15 juli) worden gekapt is geen nader onderzoek benodigd. Indien wel in het broedseizoen wordt gekapt is een controle door een ecooloog benodigd om broedgevallen uit te kunnen sluiten. Indien broedgevallen worden aangetroffen of als dit niet goed uit te sluiten is, dient afgewacht te worden met de werkzaamheden totdat hiervan geen sprake meer kan zijn. De erfbeplanting in het projectgebied zijn niet van betekenis voor de huismus; omdat in de nabijheid geen nesten van huismussen voorkomen.

7 CONCLUSIE

Als gevolg van het project worden geen effecten op de Ecologische hoofdstructuur of Natura 2000-gebieden verwacht.

Beschermde soorten worden niet verwacht ter plaatse van het projectgebied aan de Middelweg te Ter Aar. Er zijn geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde vogels. Nesten van niet jaarrond beschermde vogelsoorten zoals merel kunnen worden verwacht in de erfbeplanting. Indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt, hoeft geen rekening gehouden te worden met algemene broedvogels.

Invulling wordt gegeven aan de algemene zorgplicht als tijdens de werkzaamheden aanwezige dieren zoals bijvoorbeeld gewone pad, kleine watersalamander, egels en muizen de gelegenheid krijgen weg te vluchten en een veilige schuilplaats kunnen bereiken buiten de invloed van het project.

8 LITERATUURLIJST

- IJzerman, S.J. (2013). "Quick scan flora en fauna Desch-Epla Ter Aar", 15p.
- Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen (2011). "Soortenstandaard gewone dwergvleermuis"
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2005). "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!"
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2009). "Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen." 12p.
- www.ndff.nl
- Netwerk Groene Bureau gedragscode (2010), zie <http://netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/gedragscode>
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging Utrecht.
- Provincie Zuid-Holland, visie ruimte en mobiliteit, vastgesteld op 9 juli 2014, zie ook www.zuid-holland.nl/vrm
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1 Curriculum Vitae

Naam ir. L. Dresmé
Nationaliteit Nederlandse

Persoonlijk profiel

Linda is een deskundig ecooloog en gespecialiseerd in het raakvlak tussen bouwprojecten en beschermde flora en fauna.

Opleiding

Afgeronde doctoraal Bosbouw en Bos- en natuurbeheer in Wageningen.
Master Beleid, Communicatie en Organisatie in de eindfase.

Cursussen

Tekenen in ArcMap, en Basisveiligheid VCA (geldig tot 28-9-2019).
Batsound, het opnemen en analyseren van vleermuisgeluiden, 2014
Workshop werken met de batdetector, 2015

Werkervaring

13 jaar werkervaring bestaande uit:

- 2011-heden, DresmévanderValk
- 2008-2011, bk ruimte & milieu bv als ecooloog.
- 2007, provincie Zuid-Holland (gedetacheerd) als juridisch adviseur groene wetgeving.
- 2003-2007, Envisie BV als projectleider natuurontwikkelingsprojecten.

Algemene kennis en vaardigheden

Nederlands en Engels vloeiend in woord en geschrift, Frans redelijk in woord, goed in geschrift.

Soortenkennis

- Vleermuizen: sinds 5 jaar ca. 20-30 vleermuisonderzoeken in stedelijk gebied per jaar; kennis en ervaring opgedaan uit de praktijk en door kennisoverdracht in het veld door lokale andere vleermuisdeskundigen. Bij twijfel over de soort wordt altijd een second opinion gedaan door een andere deskundige.
- Soorten van Laag Nederland: diversen veldonderzoeken naar o.a. rugstreepd, noordse woelmuis, waterspitsmuis, kleine modderkruiper, bittervoorn en ringslang.
- Ontheffingen aangevraagd voor de Flora- en faunawet: FF/75C/2011/0046; FF/75C/2012/012, FF/75C/2011/0322; FF/75C/2010/0465; FF/75C/2010/1045; FF/75C/2013/0133; FF/75C/2015/0514; FF/75C/2016/0354; FF/75C/2016/0357; FF/75C/2016/0346